

УДК 341.1/8:346.58

**СПЕЦІАЛІЗОВАНІ НАПРЯМИ МОДЕРНІЗАЦІЇ
ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОГО ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ
ВІДПОВІДНО ДО УГОДИ ПРО АСОЦІАЦІЮ З ЄС**

В.В. Чайковська,

доцент кафедри адміністративного та господарського права

ОНУ ім. І.І.Мечникова, к.ю.н.

Анотація

Чайковська В. В. Спеціалізовані напрями модернізації зовнішньоекономічного законодавства України відповідно до Угоди про асоціацію з Європейським Союзом.

У статті досліджуються положення Угоди про асоціації між Україною та Європейським Союзом у контексті її значення для модернізації національного зовнішньоекономічного законодавства України. Визначаються спеціалізовані напрями та проблеми модернізації національного зовнішньоекономічного законодавства відповідно до положень Угоди про асоціацію між Україною та ЄС. Встановлюється масив законів України у сфері ЗЕД, що потребуватимуть зміни після набрання чинності Угодою про асоціацію між Україною та ЄС.

Ключові слова: зовнішньоекономічна діяльність, Угода про асоціацію між Україною та ЄС, модернізація зовнішньоекономічного законодавства, право ЄС, *acquis* ЄС.

Аннотация

Чайковская В.В. Специализированные направления модернизации внешнеэкономического законодательства Украины в соответствии с Соглашением об ассоциации с ЕС.

В статье исследуются положения Соглашения об ассоциации между Украиной и Европейским Союзом в контексте его значения для модернизации национального внешнеэкономического законодательства Украины. Определяются специализированные направления и проблемы модернизации национального внешнеэкономического законодательства в соответствии с положениями Соглашения об ассоциации между Украиной и ЕС. Устанавливается массив законов Украины в сфере ВЭД, в которые

потребується внести зміни після вступлення в силу Соглашення об асоціації між Україною і ЄС.

Ключевые слова: внешнеэкономическая деятельность, Соглашение об асоціації між Україною і ЄС, модернізація внешнеэкономического законодательства, право ЄС, *acquis* ЄС.

Summary

Chaykovska V.V. The Specialized direction of the Ukrainian foreign economic legislation's modernization according to the Ukraine – European Union Association Agreement

The article examines the provisions of the Ukraine – European Union Association Agreement in the context of its importance for the modernization of the national foreign economic legislation of Ukraine. The Specialized directions and problems of modernization of national foreign economic legislation in accordance with Ukraine – European Union Association Agreement are defined. The array of laws of Ukraine in the field of foreign economic activity, in which changes need to be made after the entry into force of Ukraine – European Union Association Agreement are determined.

Key words: foreign economic activity, Ukraine – European Union Association Agreement, modernization of the national foreign economic legislation of Ukraine, EU law, *acquis* EU.

Постановка проблеми. Підписання Угоди про асоціації між Україною та Європейським Союзом (далі – УАЄС) поставило Україну перед нагальними потребами модернізації передусім, зовнішньоекономічного законодавства. Адже зовнішньоекономічна діяльність (далі – ЗЕД) стала тим визначальним предметом інтеграції України у європейське середовище, від реальних результатів якої залежатимуть усі наступні кроки сторін щодо політики зближення. Україна довго перебувала у невизначеному стані саме з огляду зовнішньоекономічних орієнтирів. Вирішення цього питання у зв'язку з волею українського народу, ставить перед правознавцями вагомі питання щодо найбільш якісного уведення національної правової системи у сферу функціонування ринкових регуляторів, та загальноєвропейських вимог.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Окремі правові та економічні аспекти імплементації Угоди про асоціацію між Україною та ЄС досліджували такі вчені як О. О. Ганзенко, Г. О. Михайлюк, В. І. Муравйов, А. О. Олефір, В. В. Трюхан, О. К. Вишняков, В.І. Король, І. В. Єдгарова, І. В. Влялько, Т. М. Анакіна та деякі інші. Водночас, спеціалізовані напрями модернізації національного законодавства відповідно до положень УАЄС залишаються не визначеними та позбавленими цілісних господарсько-правових досліджень.

Метою статті є здійснення аналізу та визначення спеціалізованих напрямів модернізації зовнішньоекономічного законодавства України відповідно до положень Угоди про асоціацію між Україною та ЄС.

Виклад основного матеріалу. Загальні засади модернізації українського законодавства відповідно до положень УАЄС окреслені у ст. 474 Угоди. Україна має здійснювати поступове наближення свого законодавства до права ЄС відповідно до Додатків I-XLIV до цієї Угоди на основі зобов'язань, визначених у Розділах IV «Торгівля і питання, пов'язані з торгівлею», V «Економічне та галузеве співробітництво» та VI «Фінансове співробітництво та положення щодо боротьби з шахрайством» та відповідних додатків до вказаних розділів УАЄС.

Аналіз тексту УАЄС дозволяє дійти до висновку про можливість розподілення масиву актів законодавства України у сфері ЗЕД, що підлягатимуть модернізації на дві великі групи:

- 1) акти законодавства, норми яких можуть регулювати як внутрішні господарські відносини, так і зовнішньоекономічні відносини;
- 2) акти законодавства, норми яких безпосередньо стосуються та регулюють виключно зовнішньоекономічні відносини.

Перша з вказаних груп передбачає модернізацію національного законодавства за наступними напрямками: а) законодавства про державні закупівлі присвячена глава 8 розділу IV, б) законодавства щодо захисту прав інтелектуальної власності відповідно до вимог, що містяться у главі 9 розділу

IV УАЄС; в) конкурентного законодавства відповідно до глави 10 Розділу IV («Конкуренція») УАЄС, г) податкового законодавства відповідно до глави 4 розділу V УАЄС та відповідному Додатку XXVIII; д) законодавства щодо порядку оцінки відповідності продукції та технічних регламентів, зокрема, відповідно до ч.1 ст. 56 УАЄС, Додатку III «Список законодавства для адаптації із зазначенням термінів для його здійснення» тощо.

Поряд із зазначеними загальними напрямками модернізації законодавства України, що впливають на зовнішньоекономічні відносини, необхідно виділяти також специфічні заходи щодо імплементації положень УАЄС, що безпосередньо стосуються та регулюють виключно зовнішньоекономічні відносини.

Модернізація актів законодавства, норми яких безпосередньо стосуються та регулюють виключно зовнішньоекономічні відносини передбачає наступні напрями:

1) модернізація митного законодавства.

УАЄС передбачає поступове створення зони вільної торгівлі між Україною та ЄС протягом перехідного періоду, що не повинен перевищувати 10 років з дня набрання чинності Угодою (ст. 25).

УАЄС передбачає, зокрема, поступове ***зменшення або скасування ввізного (імпортного – В. Ч.) мита*** сторонами відповідно до Додатку 1-А до Угоди. Додаток 1-А до Угоди містить тарифні графіки для України та ЄС, у яких містяться найменування товарів з наведенням відповідних кодів УКТЗЕД, строк перехідного періоду та базові ставки увізного мита, відносно яких повинно застосовуватися поступове зменшення (ч.2 ст. 29 Угоди). Додаток 1-В до УАЄС містить особливі умови щодо імпорту в Україну одягу, що використовувався, які передбачають поступове зниження ставки увізного мита на імпорт такого одягу в Україну та обов'язок України скасувати увізне мито не пізніше кінця п'ятого року після набрання чинності Угодою.

У зв'язку з наведеним, вбачається, що модернізації потребуватиме ЗУ «Про Митний тариф України» щодо застосування спеціальних ставок мита

до імпорту з ЄС, а також поступового зменшення та подальшого скасування імпортного мита на одяг, що використовувався.

Не можна не позначити й проблеми економічного характеру, про які зазначається у літературі, які пов'язані із тим, що зниження діючих ставок ввізного мита на «чутливі» для національної економіки товари, зокрема, продукцію сільського господарства і харчової промисловості, продукцію металургії та хімії, низку товарів машинобудівної промисловості може викликати зростання імпорту цих товарів і відповідного тиску на вітчизняних товаровиробників [2, с. 90]. Водночас, євроінтеграція примушуватиме вітчизняних товаровиробників підвищувати якість продукції, що ними виготовляється, приводити її якість до стандартів ЄС, впроваджувати з цією метою інноваційні технології, що в кінцевому випадку повинно сприяти зростанню національної економіки України.

УАЕС передбачає поступове *зменшення та скасування вивізного (експортного – В.Ч.) мита сторонами*. Додаток 1-С до Угоди містить графік (у вигляді таблиці) скасування вивізного (експортного) мита, що встановлено в Україні. З аналізу графіку вбачається, що усе експортне мито, що є в Україні по відношенню до експорту в ЄС, повинно бути скасовано на 10 рік після набрання чинності Угодою. Графік містить таблиці щодо поступового скасування експортного мита Україною для наступних видів товарів: 1) Жива худоба та шкіряна сировина; 2) Насіння деяких видів олійних культур; 3) Брухт легованих чорних металів, брухт кольорових металів та напівфабрикати з їх використанням; 4) Відходи та брухт чорних металів. За прогнозами зростання торговельних потоків, а також економічної активності внаслідок змін регуляторного середовища, має компенсувати втрати бюджетних надходжень від поступового скорочення ввізних мит [1, с. 18].

У зв'язку з наведеним, вбачається, що потребуватимуть зміни відповідні Закони України, якими встановлені експортні мита: 1) щодо експортних мит на живу худобу та шкіряну сировину: ЗУ «Про вивізне (експортне) мито на

живу худобу та шкіряну сировину» від 7 травня 1996 р. № 180/96-ВР; 2) щодо експортних мит на насіння деяких видів олійних культур: - ЗУ «Про ставки вивізного (експортного) мита на насіння деяких видів олійних культур від 10 вересня 1999 р. № 1033-XIV; 3) брухт легованих чорних металів, брухт кольорових металів та напівфабрикати з їх використанням - ЗУ «Про ставки вивізного (експортного) мита на брухт легованих чорних металів, брухт кольорових металів та напівфабрикатів з їх використанням» від 13 грудня 2006 р. № 441-V; 4) відходи та брухт чорних металів - ЗУ «Про вивізне (експортне) мито на відходи та брухт чорних металів від 24 жовтня 2002 р. № 216-IV.

Водночас, аналіз Додатку 1-С та діючого законодавства України, показує потенційну наявність відповідних проблем, що можуть виникнути у цій сфері:

1) Додаток 1-С не містить графіку скасування вивізного мита на ячмінь, яке встановлено в Україні відповідно до ЗУ «Про внесення змін до Податкового кодексу України та про ставки вивізного (експортного) мита на деякі види зернових культур» від 19 травня 2011 року № 3387-VI. У зв'язку із чим шляхом тлумачення відповідних норм Угоди необхідно прийняти рішення щодо необхідності скасування вказаного мита з метою виконання положень Угоди.

2) Графік (таблиця) скасування вивізного мита для України є застарілою, адже була розроблена ще за часи підготовки до укладення Угоди колишнім політичним керівництвом України на чолі з В. Януковичем. Згідно Примітки до Додатку 1-С Угоди, «ця таблиця застосовується у разі, якщо набрання чинності цією Угодою відбудеться між 01.01.2013 та 15.05.2014. У разі, якщо Угода не набуде чинності у визначений термін, таблиця повинна бути перерахована з метою збереження відносної переваги (у тій самій пропорції) порівняно зі зв'язаною у рамках СОТ ставкою вивізного (експортного) мита, яка визначена для кожного періоду» [3]. У зв'язку з наведеним відповідна

таблиця повинна бути змінена з урахування реальної дати набрання чинності (чи тимчасового застосування) УАЄС.

Окрема глава 5 Розділу IV УАЄС присвячена наближенню здійснення сторонами Угоди митних процедур. Відповідно до ст. 84 УАЄС, що структурно належить до вказаної глави, поступове наближення законодавства України до митного законодавства ЄС, як це визначено в стандартах ЄС та міжнародних стандартах, здійснюється згідно з Додатком XV до цієї Угоди. Вказаний додаток містить конкретні акти митного законодавства ЄС, міжнародні договори у сфері митної справи, укладені під егідою ЄС, усі або окремі положення яких повинні бути впроваджені до законодавства України до строки впровадження. Такими актами є, по-перше, регламенти ЄС (регламент Європейського парламенту та Ради ЄС №450/2008 від 23 квітня 2008 р. (яким запроваджений Митний кодекс ЄС), регламент Ради ЄС № 1186/2009 від 2009 р. про заснування режиму Співтовариства щодо звільнення від сплати мита, регламенти у сфері митних дій щодо захисту права інтелектуальної власності: Регламент Ради ЄС № 1383/2003 від 22 липня 2003 р. та Регламент Комісії ЄС № 1891/2014 від 21 жовтня 2014 р.), по-друге, міжнародні договори: Конвенція про спрощення формальностей у торгівлі товарами від 20 травня 1987 р.; Конвенція про єдиний режим транзиту від 20 травня 1987 р.

Варто зауважити, що окремі економічні та правові проблеми, пов'язані із створенням зони вільної торгівлі з ЄС, що пов'язано, передусім, із внесенням змін до митного законодавства відповідно до УАЄС розглядали такі вчені як І. В. Влялько [4], Є. Ю. Перелигін [5], Н. М. Шмиголь [6] тощо. В свою чергу, питання вдосконалення правового регулювання електронної комерції в Україні у зв'язку із підписання УАЄС досліджував, наприклад, І. О. Трубін [7].

2) модернізація національного законодавства щодо застосування імпорту захисних бар'єрів у торгівлі.

Відповідні положення на рівні УАЄС містяться у Главі 2 Розділу IV. Виконання положень вказаної глави потребуватиме, зокрема, приведення до її змісту положень законів України щодо захисту національних товаровиробників: Про захист національного товаровиробника від демпінгового імпорту» від 22 грудня 1998 р. № 330-XIV, «Про захист національного товаровиробника від субсидованого імпорту» від 22 грудня 1998 р. № 331-XIV, «Про застосування спеціальних заходів щодо імпорту в Україну» від 22 грудня 1998 р. № 332-XIV, а також відповідних підзаконних нормативно-правових актів.

Наприклад, ст. 31 УАЄС також передбачено, що «Україна може застосовувати спеціальні заходи щодо вивізного (експортного) мита на умовах, визначених у Додатку I-D до цієї Угоди. Дія таких спеціальних заходів закінчиться наприкінці періоду, встановленого для такого товару у Додатку I-D до цієї Угоди».

Аналіз Додатку 1-D до УАЄС доводить наявність права у України застосовувати спеціальні заходи у формі додаткового збору до експортного мита на товари, що містяться в окремій таблиці у Додатку 1-D. Вказані спеціальні заходи можуть застосовуватись (з обов'язковим попереднім повідомленням ЄС) у разі, якщо обсяг експорту певних товарів (що містяться у таблиці до додатку) перевищує встановлені у таблиці розміри.

Україна має право на застосування таких заходів протягом 15 років після набрання чинності УАЄС (для порівняння - експортне мито підлягає скасуванню після 10 років після набрання чинності Угодою).

На відміну від експортного мита, додатковий збір, що передбачається у додатку 1-D може застосовуватись виключно у разі перевищення певних обсягів експорту, тоді як застосування експортного мита не залежить від обсягів.

З метою імплементації вказаних положень до законодавства України, видаються необхідними зміни до ЗУ «Про застосування спеціальних заходів щодо імпорту в Україну» від 22 грудня 1998 р. № 332-XIV» чи прийняття

спеціального закону, що визначатиме особливості застосування спеціальних заходів щодо імпорту в Україну з ЄС.

3) **модернізація законодавства щодо нетарифних заходів регулювання ЗЕД.** Зокрема, відповідно до ст. 35 УАЄС «жодна Сторона не повинна запроваджувати або зберігати в силі будь-які заборони чи обмеження або заходи еквівалентної дії щодо імпорту будь-якого товару іншої Сторони або експорту чи продажу для експорту будь-якого товару, призначеного для території іншої Сторони, за винятком випадків, передбачених в цій Угоді або відповідно до Статті XI ГАТТ 1994 та її приміток щодо тлумачення». В даному випадку, йдеться, зокрема, про необхідність модернізації відповідних положень ЗУ про ЗЕД щодо квотування, ліцензування зовнішньоекономічних операцій та заборони експорту/імпорту певної продукції у ЄС з України чи з ЄС в Україну.

4) **модернізація законодавства щодо застосування санітарних та фітосанітарних заходів у зовнішній торгівлі.**

Відповідні положення на рівні УАЄС містяться у Главі 4 Розділу IV Угоди. Положення та термінологія, що містяться у вказаній главі, тісно пов'язані з положеннями Угоди СОТ про застосування санітарних та фітосанітарних заходів 1994 р (далі – Угода СФЗ СОТ).

Під санітарним або фітосанітарним заходом в УАЄС (шляхом бланкетного відсилання до визначення останніх в Додатку А Угоди СФЗ СОТ) розуміється будь-який захід, що проводиться: 1) для захисту на території країни-члена життя або здоров'я: а) тварин чи рослин – від ризиків, що виникають у результаті проникнення, укорінення чи поширення шкідників, хвороб, організмів, які є носіями хвороб, а також хвороботворних організмів; б) людей чи тварин – від ризиків, що виникають від добавок, забруднюючих речовин, токсинів або хвороботворних організмів, які містяться у продуктах харчування, напоях чи кормах; в) людини – від ризиків, що виникають у результаті хвороб, які переносяться тваринами, рослинами або продукцією, що виробляється з них, або в результаті

проникнення, укорінення чи поширення шкідників; 2) для уникнення чи обмеження іншої шкоди на території Члена СОТ, що завдається в результаті проникнення, укорінення або поширення шкідників. Санітарні або фітосанітарні заходи включають усі відповідні закони, постанови, нормативні акти, вимоги та процедури, включаючи, *inter alia*, критерії кінцевого продукту; виробничі процеси та способи виробництва; процедури тестування, інспекції, сертифікації та ухвалення; карантинні режими, включаючи відповідні вимоги щодо перевезення тварин чи рослин або щодо матеріалів, необхідних для їх виживання під час перевезення; положення щодо відповідних статистичних методів, процедур відбору та методів оцінки ризику; вимоги щодо пакування та етикетування, які безпосередньо стосуються безпеки продуктів харчування [8].

Вочевидь, наявність значних відмінностей у законодавстві України, ЄС та країн-членів ЄС щодо застосування санітарних та фітосанітарних заходів буде негативним чином впливати на зовнішньоторгівельні відносини, обмежувати експортні-імпортні операції продуктів тваринного походження, рослинних продуктів та інших товарів.

Відповідно до ч.1 ст. 59 глави 4 розділу IV УАЄС сприяння здійсненню торгівлі товарами, що охоплюються санітарними та фітосанітарними заходами між сторонами Угоди здійснюється, зокрема, шляхом наближення законів України до законів ЄС та подальшого провадження принципів Угоди СФЗ СОТ.

Згідно ч.1 ст. 64 УАЄС Україна має наблизити своє законодавство про санітарні та фітосанітарні заходи щодо охорони тварин до законодавства ЄС, як це визначено у Додатку V до цієї Угоди. В свою чергу, відповідно до положень Додатка V та ч.4 ст. 64 Угоди передбачено, що Україна повинна розробити та, не пізніше ніж протягом трьох місяців після набрання чинності Угодою, представити комплексну стратегію стосовно імплементації глави 4 розділу IV, поділену на пріоритетні сектори, що стосуються заходів,

визначених у Додатку IV-А, Додатку IV-В та Додатку IV-С до цієї Угоди, спрямованих на сприяння торгівлі певним видом товарів чи групою товарів.

Вбачається, що об'єктами перегляду на національному рівні у контексті наближення національного законодавства України про санітарні та фітосанітарні заходи можуть стати такі закони як ЗУ «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення», ЗУ «Про ветеринарну медицину», ЗУ «Про захист рослин», ЗУ «Про карантин рослин», ЗУ «Про ідентифікацію та реєстрацію тварин», ЗУ «Про племінну справу у тваринництві», ЗУ «Про безпечність та якість харчових продуктів», ЗУ «Про пестициди і агрохімікати» тощо.

Спеціальні наукові дослідження, присвячені модернізації національного законодавства щодо застосування санітарних та фітосанітарних заходів у зовнішній торгівлі з ЄС на теперішній час відсутні. Доцільно виокремити лише статтю А. Духневич, присвячену правовому регулюванню фітосанітарного контролю в Україні у відповідальності до норм СОТ [9], яка може бути використана і при розгляді відповідних проблем УАЄС з урахуванням тісного взаємозв'язку УАЄС із правом СОТ.

б) модернізація законодавства щодо транскордонного надання послуг.

Значний обсяг положень в УАЄС присвячений транскордонному наданню послуг безпосередньо присвячені частина 3 глави 6 розділу IV «Транскордонне надання послуг», частина 4 глави 6 розділу IV «Тимчасова присутність фізичних осіб для цілей економічної діяльності», а також підрозділи 3-7 глави 6 розділу IV, що має назву «Нормативно-правова база».

Відповідні підрозділи глави 6 розділу IV УАЄС визначають принципи нормативно-правової бази для законодавства як України, так і ЄС, а також, окремо, обов'язки України стосовно поступового приведення свого законодавства у відповідність до *acquis* ЄС, щодо конкретних видів послуг, надання яких лібералізується відповідно до частин 2-4 глави 6 розділу IV Угоди: 1) ***підрозділ 3*** – комп'ютерні послуги; 2) ***підрозділ 4*** – поштові та

кур'єрські послуги (конкретні директиви ЄС, положення яких повинні бути впроваджені у законодавство України, містяться у Доповненні XVII-4 до Додатку XVII); 3) **підрозділ 5** – телекомунікаційні послуги (конкретизація модернізації законодавства України – у Доповненні XVII-3 до Додатку XVII); 4) **підрозділ 6** – фінансові послуги (щодо напрямів модернізації національного законодавства – див. нижче); 5) **підрозділ 7** – транспортні послуги (конкретизація модернізації законодавства України у сфері міжнародного морського транспорту міститься у Доповненні XVII-5 до Додатку XVII)

Конкретизація напрямів модернізації національного законодавства України у сфері фінансових послуг шляхом встановлення конкретних актів ЄС, положення яких повинні бути впроваджені, містяться у Доповненні XVII-2 до Додатку XVII до УАЄС. Перелік актів ЄС, який охоплює вказане доповнення є найбільш об'ємним у сфері транскордонного надання послуг, та передбачає модернізацію як положень, що забезпечують безпосереднє регулювання операцій з надання фінансових послуг, так і валютних та розрахункових операцій, якими надання відповідних послуг опосередковується, а також регулювання окремих інвестиційних операцій, пов'язаних із застосуванням фінансових активів, впровадження вільного пересування капіталу і платежів. Доповнення XVII-2 до Додатку XVII розподілена на окремі групи актів ЄС у певних сферах. Наприклад, у **банківській сфері** актом, положення якого повинні бути впроваджені у законодавство України протягом 4 років з дати набрання чинності УАЄС, є Директива № 2009/110/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 16 вересня 2009 року про започаткування та ведення діяльності установ по роботі з електронними грошима та пруденційний нагляд за ними.

7) модернізація законодавства щодо зовнішньоекономічної інвестиційної діяльності.

Окрема глава чи розділ з відповідною назвою, присвячені зовнішньоекономічній інвестиційній діяльності, в УАЄС відсутні. Водночас, відповідні положення простежуються у багатьох нормах УАЄС.

Наприклад, частина 2 глави 6 розділу IV присвячена заснуванню підприємницької діяльності. Відповідно до ч.1 ст. 88, що міститься у вказаній частині глави 6 розділу IV, «крім застережень, що перераховані в Додатку XVI-D до цієї Угоди, Україна з дати набрання чинності цією Угодою забезпечує стосовно заснування дочірніх підприємств, філій та представництв юридичних осіб Сторони ЄС, режим, що є не менш сприятливим, ніж той, який надано їй власним юридичним особам, філіям та представництвам або будь-яким юридичним особам, філіям та представництвам третіх країн, залежно від того, який режим є кращим». Враховуючи вказані положення, можливим, після окремого дослідження, є внесення змін до ЗУ «Про режим іноземного інвестування» та інших актів національного законодавства щодо заснування підприємств з іноземними інвестиціями. Окремим питанням заснування та діяльності компаній присвячена також глава 13 розділу V Угоди.

Висновки. Визначення вказаних напрямів модернізації національного законодавства у сфері ЗЕД шляхом аналізу положень УАЄС дозволяє дійти до висновку про необхідність внесення істотних змін до діючих нормативно-правових актів у різних сферах, що вимагатиме поєднання зусиль науковців та бізнес-середовища. Подальші дослідження у вказаній сфері можуть полягати, по-перше, у теоретичному визначенні та співвідношенні понять «адаптація», «гармонізація», «уніфікація» та «наближення» як форми модернізації національного законодавства до права ЄС, по-друге, у наданні конкретних пропозицій щодо внесення змін до конкретних нормативно-правових актів України, що регулюють окремі види зовнішньоекономічної діяльності.

Список використаних джерел:

1. Бетлій О. Економічна складова Угоди про Асоціацію між Україною та ЄС: наслідки для бізнесу, населення та державного управління [О. Бетлій, М. Риженко, К. Кравчук та ін.]. – К. : «Альфа-ПБК», 2014. – 140 с.
2. Стеблянко І. О. Євроінтеграційні прагнення України: проблеми та (соціальні) перспективи / І. О. Стеблянко // Вісник Дніпропетровського університету . Сер. : Світове господарство і міжнародні економічні відносини. - 2014. - Т. 22, Вип. 6. - С. 85-93.
3. Угода про Асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони від 21.03.2014 р. // Офіційний вісник України. – 2014. – № 75. – Т. 1. – Ст. 2125.
4. Влялько І. В. Проект Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом: аналіз положень щодо створення зони вільної торгівлі / І. В. Влялько // Віче : Теорет. і громадсько-політ. журнал. – 2013. – № 22 (листопад). – С. 9-12.
5. Перелигін Є.Ю. Правове регулювання економічної інтеграції в контексті укладення Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом / Є. Перелигін // Європейське право. Додаток до журналу "Право України". – 2012. – № 2-4. – С. 14-23.
6. Шмиголь Н. М. Вплив угоди про асоціацію між Україною та ЄС на економічне становище / Н. М. Шмиголь, Д. О. Кайнара, А. А. Антонюк // Держава та регіони. Сер. : Економіка та підприємництво. – 2013. – № 6. – С. 27-30.
7. Трубін І. О. Підписання угоди про асоціацію як передумова вдосконалення правового регулювання електронної комерції в Україні / І. О. Трубін. // Фінансове право . - 2014. - № 1. - С. 6-10.
8. Угода про застосування санітарних та фітосанітарних заходів 1994 р. [Електронний ресурс] // Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/981_006
9. Духневич А. Правове регулювання фітосанітарного контролю в Україні у відповідальності до норм СОТ / А. Духневич // Юридичний вісник : щоквартальний журнал. – 2014. – №2. – С. 301-306.